
Izraelský držitel Evropské filmové ceny Sasson Gabai přijel uvést soutěžního Restaurátora

Izraelský držitel Evropské filmové ceny Sasson Gabai přijel uvést soutěžního Restaurátora

4. 7. 2011, autor: Kateřina Kadlecová, rubrika: Studenti

Vypadám snad jako Američan?

Výraznou tvář SASSONA GABAIE už česká filmová plátna znají. Jednoho z nejobsazovanějších izraelských herců jsme za frenetického potlesku karlovarských festivalových diváků naposledy viděli roku 2007 jako hlavního protagonistu komedie *Kapela přijela*. A teď se do promrzlých a promáčených Varů dostavil osobně, aby uvedl psychologické drama o otci a synovi, o novém a starém, o samotě - a o lásce.

Když nás včera během rozhovoru v lobby Thermalu ruská turistka požádala, abychom jí pohlídali kufr, zatímco si zaběhne pro kávu, okamžitě jsem souhlasila. Sasson Gabai se však na mě váhavě podíval: „V Izraeli bych tohle nikdy neudělal. Měl bych strach, že je vevnitř schovaná bomba.“ Na to bych ani nepomyslela, opáčila jsem. „Zato já na to myslím automaticky,“ povídá Gabai. „A závidím vám, že vy nemusíte.“

Dříve jste občas hrával v hollywoodských snímcích - ve třetím dílu Ramba, v dramatu *Bez dcerky neodejdu...* Jak jste se k nim dostal?

Když přijela zahraniční produkce do Izraele, obvykle mě obsadili. Jeden čas jsem si dokonce říkal, že bych měl zkusit štěstí ve Státech, ale měl jsem v Izraeli a vůbec po celé Evropě tolik zajímavé práce, že jsem od toho ustoupil. Teď mluvím hlavně o divadelních rolích, kterým jsem věnoval většinu svého života, a o spoustě menších i větších filmových rolí. Radši budu dělat na věcech, které mi připadají zajímavé a smysluplné, než abych stál ve frontě na konkurz na stále stejné úlohy.

Váš obličej je opravdu typicky blízkovýchodní a je fakt, že v amerických filmech hrajete etnicky značně stereotypní postavy.

Samozřejmě mi to vadí, a kdybych se rozhodl dělat kariéru v Americe, určitě bych skončil výhradně ve škatulce rolí Arabů a lidí s akcentem. Nebo snad podle vás vypadám jako Američan? Moji rodiče v době rozkvětu sionismu emigrovali z Iráku do právě vzniknuvší Izraele a doma jsme mluvili arabsky; kousek po kousku se pak učili i hebrejštinu, kterou znávali jen jako mrtvý jazyk Bible. Mně tehdy táhlo na čtyři roky, takže jsem vyrůstal prakticky jako bilingvní dítě. Po vzniku Izraele život pro židovské obyvatele arabských zemí dost zhořkl - z práce vás vyhodili na dlažbu, zabavili vám majetek nebo vás rovnou zabili. Ale nemyslete si, že jsem vůči Arabům zaujatý - bez problémů беру role v arabských filmech. Cítím lítost, ne zášť, když se dívám do minulosti.

A co když nahlédnete do budoucnosti? Stane se Palestina někdy samostatným, diplomaticky uznaným státem?

Doufám, že k tomu dojde. Otázka zní, kdy se tak stane a kolik obětí ten proces do té doby bude stát život. Všichni v Izraeli, a teď mám na mysli i lidi prohlašující se za pravicové, dobře vědí, že ustavení Palestiny je jediným řešením současné zoufalé situace. Snažím se neztratit naději.

Už vaše první hlavní role pro stříbrné plátno, egyptský policista v komedii *Kapela přijela*, vám vynesla mnoho cen a oblibu festivalových publik, to karlovarské nevyjímaje. Po tom filmu se muselo dost změnit.

Samozřejmě - sesypaly se na mě nabídky, ani se jich tolik nedalo zvládnout. A ta pozornost evropského filmového průmyslu... Ale já radši hraju v Shakespearových hrách a antických komediích i tragédiích. Bohužel stejně jako všude po světě, i u nás teď zkroutil státní podporu kultuře a divadla jsou nucena uvádět hry, které diváky zaujmou na první dobrou. Principálové musí riskovat. Chtěl bych si zahrát ve Smrti obchodního cestujícího od Arthura Millera, v čemkoli od Eugena O'Neilla, v pár zajímavých izraelských dramatech. Momentálně hraju v ohromně úspěšné hře o vdovci, který přežil holocaust a teď se snaží řešit nástrahy běžného života. Mimochodem, kvůli té spoustě divadelních představení, ve kterých hraju, jsem ani nejel na festival Sundance s delegací k *Restaurátorovi*.

A to jste prohloupil, protože reakce publika byla bouřlivá, o ceně za nejlepší scénář nemluvě.

Po pravdě mě to dost překvapilo. *Restaurátor* je velmi komorní, intimní drama a dnešní publikum si zpravidla žádá halasně, spektakulární kusy v hollywoodském stylu. Film bude mít za tři měsíce premiéru v izraelských kinech a já vůbec netuším, jak ho netrpělivé, vznětlivé izraelské publikum přijme. České publikum je evidentně mnohem vnímavější, je schopno nechat příběh plynout, zapomenout na všechno ostatní. Před přečtením scénáře jsem měl trochu strach, že se v tom rodinném vztahovém propletení vlastně nic moc neděje, ale pak jsem si uvědomil, kolik je na příběhu starého opuštěného Fidelmana dramatických prvků.

Kromě divadla jste na telavivské universitě vystudoval i psychologii, což vám je určitě ku prospěchu, když se do postav snažíte vcítit.

Samozřejmě, herectví je psychologie. Kdybych nebyl hercem, rozhodně bych se stal psychologem. Restaurátor Jaakov Fidelman má vlastnosti, které jsou mi blízké; stejně jako já dělá řemeslo rukama, je to nádherné, poetické, náročné. A stejně jako on mám dospělé děti a utkvělý pocit, že se z našeho vztahu něco vytratilo.

Izraelský rybník je malý. Setkali jste se už s režisérem Restaurátora Yossim Madmonym nad nějakým projektem?

Ne, tohle bylo poprvé. Ale znám jeho práci, není těžké v ní najít zálibení. I s ním samým se fantasticky pracuje, on i scenárista Erez El-Kav byli velmi vstřícní, na place jsme pořád zkoušeli, měnili, přepisovali, měnili. Yossi nikdy nepřestává pracovat, ale dělá to velmi šetrně a jemně, skoro jak na divadle. Já moc rád střídám filmové, televizní a divadelní role. Každé to médium má své výhody - ve filmu můžu pracovat na drobných nuancích, na divadle musím diváky vytáhnout ze sedaček, donutit je, aby namířili veškerou svou pozornost na mě, mám tam víc kontroly nad výsledkem. A navíc na pódiu zažívám po dvě tři hodinky skvělé tělesné cvičení - tělo se rozhýbe, krev se rozproudí.

Projekce filmu Restaurátor:

4. 7., 10:00, Espace Dorleans

Text vyšel ve zkráceném znění ve Festivalovém deníku 4. 7. Jeho autorka absolvovala mediální studia na FSV UK a bohemistiku na FF UK.